

Vijesti

Izdaje: Odbor Jedinstvene
Narodno - Oslobodilačke
Fronte za Okrug Šibenik

Broj 127

Šibenik, ponedjeljak 7. V 1945.

Godina III

Obavještenje javnog tužioca za Okrug Šibenik

U srijedu 9 ovog mjeseca pred vijećem Okružnog Narodnog suda Šibenik, održat će se glavni pretres protiv optuženih Šare Stipe i Frane, veleposjednika i trgovaca iz Šibenika. Optuženima će suditi Narodni sud zbog zločina protiv naroda i tekovina njegove oslobodilačke borbe, zločina predviđenog po zakonu o suzbijanju nedopuštene špekulacije i privredne sabotaze te po odluci ZAVNOH-a o zaštiti nacionalne časti Hrvata i Srba u Hrvatskoj.

Optuženi su se tokom okupacije naše domovine lično, svojom imovinom, postrojenjima i preduzećima, poslovnom organizacijom i vezama stavili u službu okupatora, omogućujući mu time jačanje njegovog ratnog potencijala, snabdijevajući i ishranjujući njegovu vojsku, koja je uništavala našu zemlju i istrebljivala naš narod. Ta je okupatorska vojska palila sela i gradove, grabila imovinu i bogatstvo Dalmacije, ubijala i točila krv njezine djece, pokušavala uništiti naše narodne osvete, naše istinske rodoljube, radnike, seljake i narodnu borbenu inteligenciju.

Optuženi Šare i sin su po oslobodnju Šibenika i cijele Dalmacije zločinački krili od naroda i njegove vlasti, koji je sve dao u borbi velike količine robe i raznog materijala, koji je narodu bio preko potreban u spasavanju svojih golih života i života svoje djece. Time su svijesno nastojali produžiti patnje našeg naroda, te nakon vojničkog i političkog poraza okupatora i njihovih pomagača novim sredstvima i oblicima produžiti borbu protiv naroda.

Dok su jugoslavenski partizani, a među prvima dalmatinski, bosni i izgledniji ostavljali krvave tragove po krševima svoje rodne grude, optuženi Šare

Stipe i Frane peku kruh za krvožednu talijansku soldatesku i nabavljaju joj i snabdjevaju je kožom za cipele;

dok naš narod prkosno diže svoju oružanu pesnicu na pogane fašističke pse, trijebeći njih i njihove slugge, dotle optuženi Šare Stipe i Frane daju milijon lira ratnog fašističkog zajma; dok naš narod na zgarištima svojih domova pati od studeni i gladi vjeran svojoj borbi, dok mu na rukama umiru neka djeca, dotle optuženi Šare Stipe i Frane sakrivaju od njih duboko u svojim bunkerima tekstil, građevni materijal, drvo, vapno, stotine kg šećera itd.

Sve to optuženi čine u zločinačkoj suprotnosti sa narodom i nastojanjima njegove vlasti, koja je sebi postavila u zadatak ostvarenje novog boljeg i pravednijeg života radnih masa naše domovine. Sve to čine optuženi Šare Stipe i Frane čekajući »... promjenu vlade...«, kako to sam optuženi Šare Frane kaže sabotirajući, da narodnoj vlasti prijavi sakritu robu.

Rodoljubi grada Šibenika, radnici i namještenici, seljaci okolice, svi vi koji ste na svojim leđima osjetili nevolje tuđinske okupacije, osjetili nevolje zločinačkog sakrivanja robe po dubokim i tajnim bunkerima ratnih profitera i bogataša, organizirano demonstrirajte protiv ove zločinačke djelatnosti neprijatelja našeg naroda i nove nam domovine, pronalazite i prijavljujte Narodnim sudovima ove zločince, pomognite da se učine neškodljivima i tražite od Narodnih sudova, da ovi zločinci budu suđeni po narodnoj pravdi.

Smrt fašizmu — sloboda narodu!

Šibenik, 7 maja 1945.

Pred potpunim oslobodjenjem naše zemlje

Beograd, 7 maja. — Poslije oslobodjenja Istre i Slovenskog Primorja naše trupe nastavile su ofenzivne operacije prema zapadu i sjeveru i posljednjih dana poslije teških borbi sa neprijateljem koji se ogorčeno brani zauzele su i oslobodile veliki broj gradova: Vedad, Leona, Kobarid, Filvin i mnoge druge.

Naglim nadiranjem prema Ljubljani na širokom frontu između izvjesnog dijela rijeke Kupe i rijeke Idrijce, naše trupe slomile su upornu obranu neprijatelja i zauzele i oslobodile Vrhniku, 18 km jugozapadno od Ljubljane. Osim toga oslobodjen je veći broj mjesta i znatnih neprijateljskih uporišta među kojim i Ko-

čevje, Rakitnica, Ribnica, Sodražica, Travnik, Loški, Gradovo, Berknica, Rakek, Unec, Donji i Gornji Logatec i Idriju. Nastavlja se gonjenje neprijatelja prema Ljubljani. Neprijatelj je pretrpio velike gubitke u ljudstvu i materijalu. Prema prvim nepotpunim podacima neprijateljski gubici u ovim borbama iznose: 850 mrtvih i 5.660 zarobljenih vojnika i oficira. Zaplijenjeno je 15 topova, 30 teških bacača, 104 mitraljeza, 240 motornih vozila, 13 lokomotive, preko 100 vagona i velike količine drugog oružja i ratnog materijala.

Na sjeveru naše trupe prodrle su u Korušku poslije žestokih borba za Celovac i Dravograd. Neprijatelj pruža silan otpor. U borbama za Dravograd odbijene su jake neprijateljske intervencije iz Maribora kojom je prilikom uništeno 18 neprijateljskih kamiona, zajedno sa trupama.

Na Gorenjskom likvidirano je jako neprijateljsko uporište Begunje i oslobodeno 650 političkih zarobljenika.

Na frontu u Hrvatskoj nastavlja napredovanje i gonjenje neprijatelja na zapad poslije ogorčenih uličnih borbi naše trupe zauzele su i oslobodile Koprivnicu, važan komunikacioni čvor na pravcu Varaždina.

Na desnoj obali Save nadirući na zapad naše trupe zauzele su i oslobodile Sunju i otpočele borbu za Sisak i Petrinju. Ubijeno je preko 500, a zarobljeno više od 200 neprijateljskih vojnika i oficira i zaplijenjene velike količine oružja.

Prema vijestima radio Londona u svim trima velikim prestolnicama, Londonu, Moskvi i Washingtonu učinjene su sve pripreme za objavu pobjede.

Javlja se da je u okupiranom dijelu Čehoslovačke izbio narodni ustanak. Čehoslovački rodoljubi vode žestoke borbe sa nacistima u Pragu.

Crvena armija u žestokim bojama osvojila je utvrđeni otok Regen na Baltiku, sjeverno od Stettina.

U Čehoslovačkoj trupe Crvene armije napreduju u pravcu Praga.

Sve njemačke snage na području nekada moćnog Reicha prestale su da postoje. Prema službenim izvještajima zapadnim saveznicima predale su se sve njemačke snage zapadno od Berlina u Bavorskoj, Austriji, Holandiji i Danskoj. Kapitulacija njemačke vojske u Norveškoj i Čehoslovačkoj očekuje se svakog časa.

Masovni sastanak AFŽ-a za grad Šibenik

U Domu kulture održan je pretprošle subote masovni sastanak AFŽ-a za grad Šibenik.

Tatjana Marinić održala je vrlo zanimljivo predavanje »O socijalnoj zaštiti majke i djeteta.« Ona je istakla da narodna vlast u novoj Titovoj Jugoslaviji priča o ovom pitanju najveću važnost. Za razliku od stare Jugoslavije, gaje su postojala karitativna društva čiji su rezultati bili da je samo u bivšoj banovini Hrvatskoj bilo nezbrinuto 60.000 djece, a na svakih 100 umrlih bilo je više nego 50 djece, majke su umirale bez pomoći, danas u našoj narodnoj državi pitanje zbrinjavanja djece i majki uzet će u svoje ruke država i čitav narod. Otvarat će se Dječji domovi i obdaništa, a ženama će se osigurati ravnopravnost učestvovanja u raču na svim područjima. U NOB-i u kojoj su žene dale toliko dokaza svoje hrabrosti i požrtvovanja, na frontu i u pozadini, osigurana je ženama puna ravnopravnost i one će to čuvati kao najveće tekovine svojih zalaganja i svoje borbe.

Predsjednica AFŽ-a Hrvatske Maca Gržetić osvrnula se na stanje u svijetu i kod nas pa je rekla: »Pred nama je konačno oslobođenje naše domovine. Svi naši naponi i žrtve urodili su dobrim plodom. Mi žene u

ŽENE OKRUGA ŠIBENIK POMAŽU PREKO CRVENOG KRIŽA NAŠE RANJENIKE

Drugarice AFŽ-a iz Krapnja, Primoštena, Rogoznice, Dubrave, Konjevratu i Širokog, preko Crvenog križa Okruga Šibenik, poslale su, a neke od njih i same donijele i razdijelile ranjenicima Vojne bolnice hrane u jajima, mlijeku, vinu, zelju, ribi, ulju, siru i dr.

Vidimo da i danas nakon ogromnih materijalnih priloga, koje je naš narod tokom borbe dao svojim borcima, nakon velikih žrtava koje je podnio, ne žali ni posljednje korice kruha da pomogne onima koji se za njega bore da bi mu osigurali sutrašnjicu u slobodi i blagostanju.

Ovo je jedan dokaz visoke svijesti naše pozadine.

Ovim lijepim primjerom naša kršna i pasivna Dalmacija pokazuje da je uvijek spremna da dade sve za front i pobjedu.

Drniš je dobio prvu gimnaziju

Drniš u prošlosti nikad nije imao gimnazije, premda je za to postojala nasušna potreba i svi uslovi za njen uspješan rad. To je u mnogome doprinijelo da kulturna razina grada ostane relativno niska, što je s druge strane priječilo napredovanje grada i na svim poljima društvene djelatnosti. U ovome prosvjetnom zapostavljanju Drniša treba gledati onu tako dosljednu politiku bivših režima sa ciljem da drži u neznanju i neobavještenosti široke narodne mase.

Međutim, poslije oslobođenja našeg kotara kulturno-prosvjetni život i rad dobili su najpuniji zamah. U okviru velike prosvjetne kampanje otvorena je i

ovoj velikoj borbi pokazale smo visoku političku svijest. Mi moramo mrziti neprijatelja i njegove slugu. Ne smijemo zaboraviti krv, pokolje i uništenja, koja su oni nanijeli našem narodu i našoj zemlji. Treba bditi nad krvlju stečenim tekovinama naše borbe. To je rođoljubiva dužnost svih, a naročito nas žena«. Govoreći dalje o nepismenosti kod žena ona kaže: »Danas je biti nepismen neoprostivi zločin. Mi moramo iskoristiti sve svoje snage i preko tečajeva osposobljavati se za razna zvanja i zanimanja, kako bi što prije obnovili i učinili sretnijom našu domovinu. Treba da pomazemo narodnu vlast u pronalaženju ratnih zločinaca, koji su krivi za naša stradanja i muke. Pored prava koja imamo, mi moramo biti svijesni i svojih dužnosti. Ni jedna žena ne smije biti van AFŽ-a i JNOF-a, jer ovako čvrsto organizirane najbolje ćemo moći poslužiti svome narodu i državi.«

Drugarica Marija Šoljan govorila je o mjerama koje poduzima Narodna vlada protiv špekulacije, o razmjeni novca i o uređenju radničko-činovničkih plaća. »Sve ove mjere idu zatim da pomognu i poboljšaju ekonomsko stanje najširih narodnih slojeva koji su najviše doprinijeli u borbi za slobodu.«

gimnazija u Drnišu. Trebalo je premostiti velike poteškoće da se osposobi zgrada, koja je bila u prilično trošnom stanju. Utrošeno je 150 nadnica, dok su sami djaci i nastavnici vršili osnovne predradnje. Jedva je namaknut dovoljan broj klupa i stolova. Pri rješavanju ovoga problema sve ustanove u gradu spremno su izašle u susret prosvjetnim aktivistima. Jedan od glavnih zadataka bio je — stvoriti uslove za otvaranje internata za siromašne djake. I ovaj zadatak uspješno je riješen zajedničkim i koordiniranim naporima prosvjetnih radnika i građanstva. Danas u internatu živi i uči 60 učenika. Uspjelo se čak stvoriti uzoran park, gdje djaci provode slobodno vrijeme u čitanju ili veseloj igri. U svemu gimnazija broji 210 učenika, koji su raspoređeni u 5 školskih razreda. Nastavničko osoblje sastoji se iz 8 profesora i stručnih lica.

Inicijativom samih učenika formiran je djački aktiv, koji rukovodi kulturno-prosvjetnim radom u gimnaziji i budno pazi da se djačka omladina na svakom mjestu pokazuje kao uzor mladog, Titovog pokoljenja.

Naša omladina ranjenim borcima

Prilikom svjetske omladinske nedjelje omladina našeg Okruga pored rada na polju obnove zemlje posvetila je veliku brigu ranjenim drugovima u vojnim bolnicama. Ovdje donasmo cjelokupan pregled što je sve dala ranjenicima omladina kotareva Kistanje, Vodice, Šibenik, te omladina grada Šibenika. Aka se uzmu u obzir teške prehranbene prilike koje vladaju na našem Okrugu najbolje će se moći prosuditi kolika

je ljubav i zahvalnost naše omladine prema ranjenim borcima.

Tiješno: 35 l vina, 3 l rakije, 98 jaja, 30 kg smokava, 10 kg zeleni, 5 kg bajama i 2 l ulja.

Vukšić: 50 kom. jaja, 60 kg zeleni i 6 l vina.

Skračin: 120 kom. jaja, 25 kutija cigareta, 4 l rakije, 20 l rakije, 5 kg zeleni i 8 kg bajama.

Ježera: 4 l ulja, 10 kg bajama, 54 kom. jaja.

Grebašnica: 50 l mlijeka, 90 kom. jaja, 9 kg zeleni.

Zaton: 5 l rakije, 26 l vina, 18 l mlijeka, 6 l maraštine, 8 i po 1 octa, 8 kg suhih višanja, dvije kofe uštipaka, dvije kofe salate, 1 i po kg duhana, 112 kom. jaja i 16 kom. sira.

Bilice: 7 l mlijeka, 11 kom. jaja i 100 cigareta.

Primošten: 60 l vina, 2 l rakije, 4 l ulja, 36 kom. jaja i 4 l mlijeka.

Zlarin: 20 l vina, 4 l rakije, 10 l ulja, 35 kom. jaja, 15 l mlijeka, 30 kom. sapuna, 6 kg brašna, 8 kg ribe i 20 kom. slatkiša.

Krapanj: 15 l vina, 4 l rakije, 2 l ulja, 10 kg zeleni i 5 kg ribe.

Široke: 15 l vina, 4 l rakije, 7 l ulja, 18 kom. jaja, 10 kg zeleni i 5 kom. sira.

Vrpolje: 3 l vina, 3 l mlijeka i 55 kom. jaja.

Jadrtovac: 10 l vina i 18 kom. jaja.

Grebaštica: 56 kom. jaja i 4 l ulja.

Kraljice: 38 kom. jaja.

Sonkovići: 6 l vina, 2 l rakije, 65 kom. jaja i 10 kg zeleni.

Bratiškovci: 4 l vina i 38 kom. jaja.

Velika Glava: 30 kom. jaja.

Plastovo: 5 l vina i 48 kom. jaja.

Skradin: 3 l rakije, 157 kom. jaja, 8 kg bajama, 2 kg duhana, 5 kom. cigaret-papira i 5 kutija cigareta.

Gračac: 3 l vina, 6 kg zeleni i 35 kom. jaja.

Mjesta čija imena nisu naznačena: 28 l vina, 44 kg zeleni, 170 kom. jaja, 8 l mlijeka, 7 kg smokava i jedno kilo bajama.

Općina Kistanje: 75 l vina, 2 l rakije, 815 kom. jaja, 6 kg bajama, 2 kg slanine, 11 kg zeleni i 8 kg kruha.

Omladina grada Šibenika: 75 kom. jaja, 3 i po 1 mlijeka, 2 kg duhana, 35 kutija cigareta, 5 kg bajama, 3 i po kg smokava, 2 kom. sapuna, 2 jastuka, 3 kutije lamica za brijanje, 7 l vina, 2 l rakije, 11 flaša slatkog pića, 4 kom. cigaret-papira, 28 kg slatkiša, 9 kg keksa i 360 kom. raznih drugih slatkiša.

NARODNO SVEUČILIŠTE ŠIBENIK

U petak, 27. 4. dalo je Prirodoslovno društvo u Šibeniku svojim slušačima ugodnu večer. Dr. Danilo Medaković, član Predsjedništva ZAVNOH-a održao je predavanje »O radioaktivnosti«. Prikazan je temelj izgradnje materije, gradnja atoma, i naglašena je činjenica, da po spoznaji moderne kemije mogu postojati samo 92 elementa. Na zemlji živi preko 2 milijarde ljudi, pa kad bi svaki kroz cio život proučavao sasvim zasebnu grupu kemijskih spojeva, onda još uvijek ne bi ljudi iscrpili sve moguće kemijske spojeve.